

leder till ökat välstånd, utan avsaknaden av politiska ingrepp.

Vad är då politikernas roll? I grova drag ska de omfördela en del av vårt välstånd, så att vi tex slipper svälta, de ska se till att lag och ordning upprätthålls, att landet skyddas och att mänskliga fri- och rättigheter respekteras.

Man kan ju också fundera över vart resonemanget om att vissa, men inte andra, politiker kan fatta de "rätta" besluten åt den enskilde leder. Jag för min del tycker sådana tankar är såväl obehagliga som skrämmande.

Kanske är det tråkigt för Anders Lindberg att han inte kan "skapa" välstånd, utan bara omfördela det. Den insikten förstör ju lite grann av hjälteglorian över politikerrollen.

Naturligtvis är detta en debatt om påvens skägg. Vi vill ju alla samma sak: skapa ett friare och mänskligare samhälle för medborgarna i Sverige.

Inte desto mindre är det nödvändigt att som politiker kunna förstå vart ens politiska resonemang leder och att kunna analysera konsekvenserna av det – innan man försöker omsätta det i praktiken.

En helt annan sak är att praktisk politik inte går att föra om man bara ska följa läroboken. Men om man vet när man gör avsteg från sin egen politiska övertygelse så tror jag att mycket är vunnet. Om inte annat så gör det lättare för en själv att ändå i det stora hela vara trogen de ideal man förespråkar.

PETER OLSSON:

Replik till Anders Lindberg

I sin nyutkomna bok om de konservativa strömningarna i USA, "Frihetens idéer", publicerar Mats Johansson och Peter Stein en intervju med den utflyttade svensken Claes Ryn. Ryn, som i dag är professor i statskunskap i Washington och framstående kulturkonservativ debattör, säger i intervjun om det politiska klimatet i Sverige för femton, tjugo år sedan: "När några konservativa studenter på 60-talet klagade på idélösheten på den borgerliga sidan, svarade de som kände sig mest träffade ge-

nom att betona behovet av pragmatism i politiken. Men när någon betonar det självklara, vet man att det ligger en hund begraven. Vad pragmatismens försvarare egentligen uttryckte, var just avsaknaden av bredd och djup i sättet att se på samhället och politiken."

Det är inte utan att man kan känna igen sig när man läser Anders Lindbergs två inlägg om privatisering i Svensk Tidsskrift.

Det ligger nämligen något förbluffande och nästan överkligt i att, i ett tidsskede

när Sverige framförallt lider av åtskilliga decenniernas oavbrutna socialiseringssträvanden, en borgerlig politiker fattar penan, inte för att avslöja detta utan för att varna för alltför långtgående privatiseringar (SIC!).

Förklaringen är förmodligen att Anders Lindberg vill distansera sig från den ytterst lilla grupp extremliberala debattörer för vilka marknaden är lösningen på alla problem och statsmakten roten till allt ont. Så långt är allt gott och väl. Jag instämmer i att illa underbyggda förslag om tex omedelbar privatisering av hela vägnätet förmodligen mest skadar all avsocialisering.

Felet Lindberg gör är att hans distansering också innebär en distansering från allt hävdande av värden i politiken. Kvar blir bara den politiska uppgiften att maximera människornas välfärd, dvs en ren utilitarism. Detta innebär i förlängningen att det bara är en godtycklig lämplighetsbedömning, en ren slump, om huvudregeln skall vara marknadsökonomi eller planhushållning.

Nu menar nog inte Anders Lindberg så illa. Så tolkar jag i alla fall att han i sitt andra inlägg medger att "samhällets underliggande moraliska eller etiska uppfattningar" skall få spela in när inte hans "rationalistiska modell" ger otvetydiga resultat. Utan denna brasklapp kunde Lindbergs inlägg annars sammanfattas med justitieminister Sten Wickboms berömda ord i frihetsdebatten: "Utan handfast styrning kan inte friheten öka. Vi politiker får inte avsäga oss rätten och skyldigheten att fatta beslut."

Det är i så fall en välkommen tillnyktring av Anders Lindberg. Vad jag påpekade i mitt första inlägg var ju just att det finns en underliggande moralisk ordning, som inte ändras av politiska beslut utan vilken det är de styrandes uppgift att åtynda och upprätthålla. Brottslingar skall bestraffas och stöldgods återlämnas oavsett om detta ökar eller minskar den sammanlagda lyckan, och löntagarfonderna skall avskaffas *även* om detta minskar välfärden i samhället!

Tyvärr är Anders Lindberg inte ensam om att sväva på målet. Det borgerliga valnederlaget har lett till att många tycks ha förlorat tron på riktigheten i våra idéer. En efter en förklarar de att de visst inte vill ändra på den socialdemokratiska staten, de vill bara förvalta den bättre och effektivare. Egentligen skall ingenting förändras!

Detta är nog det säkraste sättet att se till att verkligen ingenting kommer att förändras och att socialdemokraterna verkligen sitter kvar under en lång tid.

I stället för att på så sätt återvända till sextiotalets defaitism måste vi skärpa debatten och steg för steg konsekvent mala sönder de socialistiska argumenten och idéerna. Det är en viktig uppgift, för som Claes Ryn säger i den nämnda intervjun: "Många politiskt aktiva inser inte att framtiden bestäms av moraliska, intellektuella och estetiska förhållningsätt, det "klimat" som styrs av vad författare, konstnärer och filosofer tänkte för länge sedan utan att bekymra sig om de omedelbara politiska effekterna."